

© Photo by Shane Leonard

Стивен Кінг — шалено популярний американський письменник, майже кожен твір якого стає світовим бестселером. За понад 40 років його творчої діяльності світ побачили безліч романів, накладі яких давно перетнули межу в третину мільярда примірників. Кінг — володар великої кількості престижних літературних нагород і нумир численної армії шанувальників.

Понійний чоловік Лізі, Скот Лендон, був відомим письменником. Іноді здавалося, що він продав душу дияволу і саме за це отримав свій надзвичайний талант. Після смерті чоловіка жінці докучають літературознавці, які будь-що прагнуть заволодіти творчим доробком Скота. Та коли жінка береться за впорядкування його творів, то розуміє, що в житті Скота було дещо жахливе, моторошне. Щось таке, із чого він черпав натхнення, за яке потім заплатив своїм життям. Ким насправді був Скот? Лізі починає блунати в лабіринті сенсетів минулого. Ще трохи, і знайти вихід буде неможливо...

Історія, що змушує серце битися частіше.

— The New Yorker —

Надзвичайна оповідь, яка чудово змальовує шлюб, складні стосунки і любов, здатну пережити смерть.

— The Washington Post —

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4741-3

9 786171 247413

С Т І В Е Н
КІНГ

І С Т О Р І Я Л І З І

С Т І В Е Н
КІНГ
І С Т О Р І Я Л І З І

С Т И В Е Н
К И Н Г

**STEPHEN
KING**

LISEY'S STORY

A NOVEL

СТІВЕН КІНГ

ІСТОРІЯ ЛІЗИ

Переклад Віктора Шовкуна

РОМАН

ХАРКІВ **КЛУБ**
2018 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111(73)
К41

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
King S. Lisey's Story : A novel / Stephen King. —
New York : Scribner, 2006. — 513 p.

Переклад з англійської Віктора Шовкуна
Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *IvanovITCH*

ISBN 978-617-12-4741-3
ISBN 978-0-7432-8941-2 (англ.)

© Stephen King, 2006
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2007, 2018
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2007

Присвячується Таббі

Куди ви йдете, коли вам самотньо?
Куди йдете ви, коли сумно вам?
Куди ви йдете, коли вам самотньо?
Я за вами піду,
Коли зорі заблимають тихим смутком.

Раян Адамс

ЧАСТИНА I

ПОШУКИ БУЛА

Якби я був місяць, я знав би, куди мені впасти.

Д. Г. Лоуренс. Райдуга

I

ЛІЗІ Й АМЕНДА

(УСЕ ТАК САМО)

1

Для публіки дружини відомих письменників майже невидимі, але ніхто не знав цього краще, ніж Лізі Лендон. Її чоловік здобув Пулітцерівську премію та премію Національної Книги, але Лізі дала у своєму житті лише одне інтерв'ю. Вона дала його для дуже відомого жіночого журналу, який друкував шпальту під назвою «Так, я одружена з *Ним!*» Приблизно половину свого монологу з п'ятисот слів вона присвятила поясненням, чому її пестливе ім'я закінчується на «зі». Більшу частину другої половини вона витратила на розповідь про свій рецепт приготування на слабкому вогні повільно підсмажаного

ростбіфа. Сестра Лізі Аменда сказала, що на світліні, яку надрукували разом з інтерв'ю, Лізі здавалася гладкою.

Жодна з сестер Лізі не могла відмовити собі в задоволенні запустити kota в голубник (її батько називав це «розворушити сморід») або добряче прополоскати чиюсь брудну білизну, але єдиною з них, яка завдавала Лізі чимало клопоту, була ця ж таки Аменда. Найстарша (і найдивакуватіша) серед дівчат із родини Дебушерів, що колись мешкали в містечку Лізбон-Фолз, Аменда останнім часом жила сама-одна в будинку, який купила для неї Лізі, неподалік від Касл-В'ю, де завжди була погана погода і де Лізі, Дарла та Кантата могли наглядати за нею. Лізі купила цей будинок для неї сім років тому, за п'ять років до того, як помер Скот. Помер молодим. Помер, коли ще не настав його час, як то кажуть. Лізі досі не могла повірити, що його немає вже два роки. Цей проміжок часу здавався їй водночас дуже довгим і коротким, як швидкоплинна мить.

Коли Лізі нарешті змогла примусити себе розпочати наводити лад у його так званому кабінеті, довгій анфіладі яскраво освітлених кімнат, які раніше були тільки горищем над сільським сараєм, Аменда з'явилася вже на третій день після того, як Лізі закінчила інвентаризацію усіх зарубіжних видань (їх були сотні), але ще тільки почала складати список меблів, ставлячи зірочку біля тих, які хотіла зберегти. Вона чекала, що Аменда запитає її, чому вона, в Бога, так *забарилася*, але Аменда не стала нічого запитувати. Покінчивши нарешті з меблями, Лізі перейшла до найбільшого прикомірку, до картонних коробок із листами, список яких вона не мала наміру складати, але навіть побіжний перегляд їх забрав у неї цілий день. Тим часом увага Аменди й далі була зосереджена на купах і стосах пам'ятних публікацій, книжок та речей, яких колись торкалася рука Скота і які тепер розмістилися під південною стіною кабінету. Вона ходила туди й сюди біля цього дивного утворення, схожого на величезну змію, дуже мало або й зовсім нічого не кажучи, але часто щось занотовуючи в невеличкому блокноті.

Але Лізі жодного разу не запитала її ані «Що ти там шукаєш?», ані «Що ти там занотовуєш?» Як Скот відзначав не од-

ного разу, Лізі володіла чи не найрідкіснішим із людських талантів: вона ніколи не втручалася в чужі справи, проте не дуже переймалася, якщо ви були не проти втрутитися в її власні справи. Принаймні, якщо ви не виробляли вибухівку, щоб пожбурити її в когось, а у випадку Аменди можливість виробництва вибухівки завжди існувала. Вона належала до тієї категорії жінок, які були неспроможні не пхати носа в чуже корито, була такою жінкою, яка просто не могла не розкрити рота, раніше або пізніше.

Її чоловік подався на південь із Рамфорда, де вони жили у 1985 році («Як двійко росомах, які застрягли у стічній трубі», — сказав Скот, після того як одного разу вони їх відвідали, і він заприсягнувся більш ніколи не повторювати цього візиту). Єдина дочка Аменди, яку вони назвали Інтермеццою, а скорочено йменували Мецці, вирушила на північ до Канади (з водієм-дальнобійником, якого вона обрала собі у бойфренди). «Один на північ подався, а другий на південь жити, а третій ніяк не міг свою вічно роззявлену пельку стулити». Батько не стомлювався повторювати ці свої улюблені рядки, коли вони були малими дітьми, а тією з дочок Денді Дейва Дебушера, що й справді ніколи не могла стулити свою вічно роззявлену пельку, була, безперечно, Менда, яку спочатку покинув чоловік, а потім — і власна дочка.

Хоч Аменду іноді й дуже важко було терпіти, проте Лізі не захотіла, щоб вона жила в Рамфорді сама-одна; вона просто не довіряла їй, коли та залишалася сама, і хоч вони ніколи цього вголос не казали, але Лізі була переконана, що Дарла й Кантата відчували те саме. Тому вона поговорила зі Скотом і знайшла невеличкий будинок під назвою Кейп-Код, який їм продали за дев'яносто сім тисяч доларів готівкою. Незабаром по тому Аменда переселилася туди, де за нею було легко здійснювати нагляд.

А тепер Скот був мертвий, і Лізі нарешті взялася наводити лад у його письмових апартаментах. Десь на середину четвертого дня зарубіжні видання були складені в коробки, листування було переглянute і певною мірою впорядковане, і вона

вже мала досить чітке уявлення про те, яких меблів їй позбутися, а які зберегти. Тоді чому вона переживала відчуття, ніби зробила дуже мало? Вона знала від самого початку, що з цією роботою квапитися не слід. Не варто було звертати увагу на наполегливі листи та телефонні дзвінки, які вона одержала після смерті Скота (а ще чимало візитів також). Вона знала, що кінець кінцем люди, зацікавлені в оприлюдненні неопублікованої спадщини Скота, матимуть те, що хочуть, але це станеться лише тоді, коли вона буде готова дати їм те, чого вони хочуть. Вони спершу не могли ясно сформулювати свої побажання. «Вони не дійшли туди, куди хотіли дійти», як кажуть у народі. Тепер, як їй здавалося, більшість із них дійшли.

Було чимало слів, якими вони називали те, що залишив по собі Скот. Вона повністю розуміла лише одне з них — *пам'ятні речі*, але було ще одне чудне слово, що звучало приблизно як *інкункабіла*. Саме цього хотіли нетерплячі люди, і підлесливі, і сердиті — Скотових *інкункабіла*. Лізі почала думати про них як про інкунків.

2

Головним її почуттям, а надто після того як з'явилася Аменда, було розчарування, ніби вона або недооцінила завдання, яке стояло перед нею, або переоцінила (до того ж в неймовірних масштабах) свою спроможність привести все це до неминучого логічного завершення — меблі, які вона хотіла зберегти, були навалені на купу в сараї унизу, килими лежали скручені в рулони й перев'язані тасьмою, щоб не розкручувалися, жовтий фургон марки «Райдер» стояв на під'їзній алеї, відкидаючи свою тінь на дощаний паркан між її подвір'ям та сусідньою садибою Гелловеїв.

І не варто було забувати також про сумне серце цього місця, про три настільні комп'ютери (їх було чотири, але один, що стояв у пам'ятному куточку, Лізі уже звідти прибрала). Кожен із них був новішим і легшим за попередні, але навіть найновіший являв собою громіздку настільну модель. Усі вони досі

були в робочому стані, проте всі захищені паролями, яких Лізі не знала. Вона ніколи ними не цікавилася й тепер не мала найменшого уявлення про те, яка організована в електричні байти інформація може зберігатися на твердих дисках комп'ютерів. Списки закуплених бакалійних товарів? Вірші? Еротика? Вона не мала сумніву, що Скот був під'єднаний до інтернету, але не могла знати, чим він цікавився, коли заходив туди. Бібліотекою «Амазонки»? Політичним веб-сайтом Мета Драджа? Уявним життям Генка Вільямса? «Золотими зливами та Вежею Могутності мадам Круелли?» Вона спробувала викинути ці думки зі своєї голови, адже вона бачила б рахунки (або принаймні невідомі їй пункти в загальному місячному підсумку господарських витрат), а крім того, просто не варто звертати увагу на такі дрібниці. Зрештою, якби Скот хотів приховати від неї якусь тисячу доларів на місяць, він не мав би з цим жодних проблем. А паролі? Найкумедніше те, що він їй, певно, сказав, якими вони були. Вона просто забула про ці дрібниці, ото й усе. Вона нагадала собі, що їй варто буде спробувати своє ім'я. Вона зробить це, можливо, тоді, коли Аменда піде звідси бодай на день. Але не схоже було, що це станеться скоро.

Лізі сіла й відгорнула волосся з чола. «З такими темпами я не доберуся до рукописів раніше липня, — подумала вона. — Інкунки збожеволіють, коли довідаються, як я повзу вперед. А надто той, останній».

Останній — він приходив десь п'ять місяців тому — спромігся не вийти з рівноваги, розмовляв дуже чемно, але Лізі, зрештою, почало здаватися, що він може бути зовсім іншим. Лізі сказала йому, що кабінети Скота на той час були зачинені майже півтора року, але тепер вона нарешті зібралася з силами й готова піти туди й розпочати прибирання кімнат та наведення в них ладу.

Її гостем був професор Джозеф Вудбоді з англійського факультету Пітсбурзького університету. Піт¹ був альма-матер Скота, а лекції Вудбоді про творчість Скота Лендона та

¹ Скорочена назва Пітсбурзького університету. — Тут і далі прим. пер.

Американський Міф мали надзвичайну популярність і приваблювали дуже багато слухачів. Він мав також чотирьох аспірантів, які писали дисертації про Скота Лендона і мали захищатися вже цього року. Тож не було нічого дивного в тому, що цей інкунк перейшов у рішучий наступ, коли Лізі заговорила з ним такими туманними термінами, як «скоріш рано, ніж пізно» або «цього літа майже напевне». Але тільки тоді, коли вона запевнила, що зателефонує йому одразу, як тільки «пилюка всядеться», Вудбоді почав по-троху відступати.

Як він висловився, той факт, що вона ділила ліжко з великим американським письменником, не робить її спроможною кваліфіковано розпорядитися його літературною спадщиною. Це робота для експерта, сказав він, а пані Лендон, наскільки йому відомо, навіть не навчалася в коледжі. Він нагадав їй, що минуло чимало часу відтоді, як Лендон помер, і вже почали поширюватися всілякі чутки. Безперечно, що існує багато неопублікованої прози Лендона — оповідання, а може, навіть романи. Чи не могла б вона дозволити йому увійти до кабінету свого чоловіка хоча б на короткий час? Він би трохи позазирав у картотеки та в шухляди його письмових столів, щоб спростувати бодай ті з чуток, які йому уявляються найбезглуздішими. Упродовж цього часу вона, звичайно ж, буде поруч із ним — це зрозуміло само собою.

— Ні, — сказала вона, проводжаючи професора Вудбоді до дверей. — Я поки що не готова.

Вона вдала, ніби не помітила тих ударів нижче пояса, яких їй завдав цей відвідувач, бо й він був не менш шалений, ніж решта, тільки й того, що трохи стриманіший і довше приховував своє нетерпіння.

— А коли буду готова, то я хочу переглянути все, а не тільки рукописи.

— Але...

Вона серйозно кивнула йому головою:

— Я повинна з'ясувати, чи все так само.

— Я не розумію, про що ви.

Звісно, він не розумів. Це був вираз із їхнього внутрішнього сімейного жаргону. Як часто Скот вривався до неї, як вітер, і гукав: «Гей, Лізі, я вдома — усе так само?» Це мало означати «усе добре, усе спокійно». Але як і більшість контекстних фраз (Скот одного разу пояснив їй, про що йдеться, але вона це вже знала), вона мала також своє приховане значення. Така людина, як Вудбоді, ніколи не зрозуміла б прихованого значення фрази «усе так само». Лізі могла б пояснювати йому це протягом дня, і він однаково нічого б не зрозумів. Чому ж? Бо він був інкунком, а коли йшлося про Скота Лендона, то інкунків цікавило лише одне.

— Це байдуже, — сказала вона тоді професорові Вудбоді, п'ять місяців тому. — *Скот* би мене зрозумів.

3

Якби Аменда запитала Лізі, де складено пам'ятні речі Скота — нагороди та почесні відзнаки, всяляка подібна всячина, — Лізі їй би збрехала (а вона робила це досить добре як на людину, що вдавалася до брехні рідко) і сказала б: «На складах компанії Ю-Стор-Іт в місті Меканік-Фолз». Проте Аменда нічого не запитала. Вона лише гортала свій блокнот із дедалі більшою демонстративністю, явно провокуючи молодшу сестру, щоб та сама поставила слушне запитання на цю тему, але Лізі нічого не запитувала. Вона саме думала про те, яким порожнім став цей куток, яким порожнім і *нецікавим*, після того як більшість речей, що нагадували про Скота, були звідти прибрані. Вони були або зовсім розбиті (як, наприклад, монітор комп'ютера), або надто подряпані та понівечені, щоб їх можна було комусь показувати; такі експонати викликали б більше запитань, аніж на них можна було б відповісти.

Нарешті Аменда капітулювала й відкрила свій блокнот.

— Подивися-но на це, — сказала вона. — Тільки подивися.

Менда тримала блокнот розгорнутим на першій сторінці. Від невеличких дротяних петельок, які прошивали аркуш із лівого боку, до самого його правого краю («Як ті закодовані

цидулки, що їх буває тицяють перехожим вуличні маніяки на нью-йоркських вулицях, бо держава, бачте, більше не має коштів на те, щоб утримувати їх у пристойних психіатричних закладах», — стомлено подумала Лізі) вишикувалися числа. Більшість були обведені кружечком. Значно менша кількість — окреслені квадратиками. Менда перегорнула аркуш і відкрила тепер уже дві сторінки, заповнені так само. На наступній сторінці рядочки чисел уривалися десь на середині. Останнім було 846.

Аменда скося подивилася на неї з тим червонощоким і майже веселим виразом зверхності, який означав, коли їй було дванадцять, а малій Лізі лише два роки, що Менда кудись ходила й Щось Узяла на Себе; далі вона мала пролити по комусь сльози; найчастіше, за самою ж таки Амендою. Лізі усвідомила, що чекає з певним інтересом (і деяким страхом), що ж цей вираз може означати сьогодні. Аменда поводитися по-ідіотському від тієї самої миті, коли з'явилася. Можливо, причиною була похмура й спекотна погода. Імовірніше, це мало відношення до несподіваного зникнення її давнього бойфренда. Якщо Менда мала намір улаштувати ще одну карколомну емоційну гонитву за Чарлі Коріво, який так підло її ошукав, тоді Лізі ліпше було міцно пристебнутися до свого сидіння. Вона ніколи не любила Коріво і ніколи не довіряла йому, незалежно від того, був він банкіром чи не був. Як можна довіряти чоловікові, після того як ти довідалася на розпродажі книжок та виробів домашнього випікання, що хлопці в Мелу-Тайгері наділили його кличкою Зелений Біб? Чи ж пасує банкірові таке прізвисько? І що воно може означати? І звичайно ж, він мусив знати, що Менда мала в минулому проблеми з психікою...

— Лізі! — гукнула її Аменда.

Брови в неї були насуплені.

— Пробач, — сказала Лізі. — Я, так би мовити, відлучилася... Лише на секунду.

— З тобою так часто буває, — промовила Аменда. — Думаю, ти заразилася цим від Скота. Слухай мене уважно, Лізі.

Я поставила невеличкий номер на кожен із його журналів та на кожну *вчену* книжку. На ті, що складені отам під стіною.

Лізі кивнула так, ніби розуміла, до чого її сестра веде.

— Я поставила номери олівцем, дуже легенько, — продовжувала Аменда. — Я завжди робила це, коли ти відверталася або кудись ішла, бо думала, якщо ти побачиш, то заборониш мені це робити.

— Я не стала б тобі забороняти. — Лізі взяла невеличкого блокнота, який був мокрий від поту його власниці. — Вісімсот сорок шість! Так багато!

Лізі було добре відомо, що публікації, складені під стіною, належали не до тих, які вона сама могла б читати й мати у своєму домі, скажімо, «О», «Добре домашнє господарство» та «Міс», а радше до таких, як «Невеличкий Севані-Огляд», «Мерехтливий поїзд», «Відкрите Місто», а також публікацій із незрозумілими назвами на зразок «Піск'я».

— Ні, навіть набагато більше, — сказала Аменда й тицьнула пальцем у стоси книжок і журналів. Коли Лізі подивилася на них, то побачила, що її сестра має рацію. Там було їх набагато більше, а не вісімсот сорок із хвостиком. Видно було, що їх там набагато більше. — Загалом майже три тисячі, й, боюся, я не уявляю собі, куди ти їх подінеш і кому вони можуть знадобитися. Ні, вісімсот сорок шість публікацій — це лише ті з них, у яких є твої фотографії.

Почуте було такою несподіванкою для Лізі, що спочатку вона нічого не зрозуміла. А коли зрозуміла, то прийшла в захват. Думка, що існує такий несподіваний фоторесурс — такий прихований архів, де зберігається пам'ять про той час, який вона провела зі Скотом, — ніколи не приходила їй у голову. Та коли вона про це подумала, то не знайшла в цьому нічого дивного. Вони були одружені понад двадцять п'ять років на той час, коли він помер, і Скот був затятим, невтомним мандрівником протягом тих років, зустрічаючись із читачами, виступаючи з лекціями, перетинаючи країну в усіх напрямках майже без перепочинку, коли закінчував одну книжку й ще не починав писати іншу, відвідуючи не менш як

дев'яносто кампусів на рік і ніколи не уриваючи, здавалося, нескінченного потоку оповідань. І в більшості з цих вояжів вона була поруч нього. У скількох мотелях вона брала маленьку шведську парову праску й прасувала один із його костюмів, тоді як телевизор мурмотів псалми ток-шоу на її половині кімнати, а на його половині клацала портативна друкарська машинка (в ранні роки їхнього шлюбу) або тихо шурхотів леп-топ (у пізніші роки), коли він сидів перед ним, раз у раз відгортаючи з лоба пасмо волосся, яке знову й знову намагалося затулити йому очі.

Менда дивилася на неї кислим поглядом, реакція сестри їй явно не сподобалася.

— Числа, які обведені кружечком, — понад шістсот — це ті публікації, на титулах яких твоє фото подається в нечемній манері.

— Справді? — Лізі була шокована.

— Я тобі покажу.

Аменда втупилася у блокнот, підійшла до стосу публікацій, що тягся попід усією стіною, знову зазирнула у свої записи й вибрала два журнали. Одним був дорогий на вигляд щопіврічник, який видавався Кентуккійським університетом у Баулінг-Грін. Другий — часопис, що мав розмір дайджесту й здавався результатом студентських зусиль, називався «Штовхальний удар»: одна з тих назв, які англійські студенти вважають надзвичайно привабливими і які не означають абсолютно нічого.

— Розгорни їх, розгорни! — скомандувала Аменда, й коли вона їх тицьнула їй у руки, Лізі відчула дикий і гострий букет запахів, що ширилися від поту її сестри. — Ці сторінки позначені невеличкими паперовими закладками, бачиш?

Закладки. Так їхня мати називала закладки. Лізі спершу розгорнула щопіврічник на закладеній сторінці. Світлина, на якій були зображені вона й Скот, подана в цій публікації, була дуже добра, надрукована з досконалою акуратністю. Скот підходив до трибуни, а вона аплодувала позад нього. Публіка стояла нижче й теж аплодувала. Їхня фотографія,

надрукована у «Штовхальному ударі», була далеко не такою досконалою. На ній видно було крапки, ніби хтось тицяв у неї олівцем із затупленим кінчиком. У паперовій пульпі також позастрягали шматочки дерева, але вона дивилася на цю світлину, і їй хотілося плакати. Скот заходив у якийсь темний погрібець, звідки його вітали приязними криками. На обличчі друзяки Скота сяяла широка усмішка, яка говорила: «Атож, мені приємно бути тут». Вона відстала від нього на крок або два, і її усмішку було добре видно, бо спалах магнію, мабуть, був дуже потужним. Вона змогла навіть упізнати блузку, яку тоді носила, ту синю блузку пошиву фірми «Анна Кляйн» з однією кумедною червоною смугою, що тяглася згори вниз від лівого плеча. Те, що вона мала на собі нижче, губилося в темряві, й вона зовсім не могла пригадати той конкретний вечір, але знала, що на ній були джинси. Коли їй доводилося виходити пізно ввечері, вона завжди вдягала свої вицвілі джинси. Заголовок публікації був такий: «Жива легенда Скот Лендон (у супроводі подруги життя) відвідав клуб Вермонтського університету «Концтабір 17» минулого місяця. Лендон був там до останнього дзвінка — він читав, танцював, веселився. Цей чоловік уміє жити й поводитись».

Атож. Її чоловік умів жити й умів поводитись. Вона могла це засвідчити.

Лізі подивилася на інші періодичні видання, й несподівано її затопило відчуття тих скарбів, які вона там може знайти, й усвідомлення того, що Аменда поранила її в саме серце, завдала їй рани, яка може кровоточити дуже довго. Чи ж не належав він до тих людей, кому багато було відомо про темні місця? Бридкі темні місця, в яких ти почувашь себе геть самотнім і жалюгідно безголосим? Може, вона знала й не так багато, як він, але вона знала досить. Хіба ж не знала вона, що його переслідують привиди, а тому він ніколи не дивився в дзеркало чи на будь-яку дзеркальну поверхню після заходу сонця — якщо тільки йому вдавалося. Але вона любила його попри це. Бо той чоловік знав, як йому жити й поводитись.

Але не більше. Тепер той чоловік *пішов* із життя. Або *відійшов*, як також кажуть, і її життя перейшло в нову фазу, у фазу самотності, й уже надто пізно, щоб повернути його назад.

На ці думки вона здригнулася й згадала також про інше. *Багряна завіса, істота з плямистим боком.*

Та ліпше про таке не думати.

— Я рада, що ти знайшла ці фото, — приязним тоном сказала вона Аменді. — Ти справді моя чудова старша сестра, ти це знаєш?

І, як і сподівалася Лізі (хоч і не наважувалася повірити в реальність цих сподівань), Менда одразу збилася з ритму у своєму погордливому легковажному танці. Вона подивилася на Лізі невпевненим поглядом, шукаючи в її поведінці нещирості й не знаходячи її. Поступово вона розслабилася й знову стала піддатливою, готовою до порозуміння Амендою. Вона взяла назад свій блокнот і подивилася на нього похмурим поглядом, ніби не могла зрозуміти, яким чином він потрапив їй до рук. Лізі подумала, що, з огляду на нав'язливу природу чисел, це може бути кроком у правильному напрямку.

Зненацька Менда кивнула головою, як роблять усі люди, коли згадують про щось таке, чого в першу чергу не слід забувати.

— У тих публікаціях, які не обведені колом, тебе принаймні названо на ім'я — ти там Ліза Лендон, цілком реальна особа. І останнє, але навряд чи найменш важливе — згадай, що ми завжди називали тебе останньою і найменшою, це майже каламбур, чи не так? — ти бачиш, що зовсім небагато чисел узяті у квадратики. Це фотографії, на яких ти *сама-одна!* — Вона подивилася на Лізі значущим, майже осудливим поглядом. — Ти повинна глянути на них.

— Звичайно, гляну.

Намагаючись удати глибоку цікавість, тоді як була неспроможна уявити собі, чому це вона має виявити бодай найменший інтерес до фотографій себе самої, знятих у той досить-таки короткий період її життя, коли вона мала чоловіка — чоловіка гарного, не інкунка, який знав, *що й до чого*, і з яким вона за-

вжди була разом, і вдень, і вночі. Вона підвела погляд на неохайні гори та передгір'я періодичних видань всякого розміру і всякої форми, спробувавши собі уявити, як то було б, якби вона стала переглядати їх купу за купою й журнал за журналом, сидючи зі схрещеними ногами в меморіальному куточку (а де ще?) й шукаючи ті світлини, на яких вони були зняті зі Скотом. І на тих фотографіях, які так розгнівали Аменду, вона завжди йтиме або стоятиме трохи позад нього й дивитиметься на нього знизу вгору. Якщо інші аплодуватимуть йому, вона аплодуватиме теж. Її обличчя буде спокійним, воно майже нічого не виражатиме й не показуватиме нічого, крім шанобливої уваги. Її обличчя казало: «Мені з ним не нудно». Її обличчя казало: «Він мене не хвилює». Її обличчя казало: «Я не кинуся за нього у вогонь, і він за мене не кинеється» (брехня, брехня, брехня). Її обличчя казало: «Усе так само».

Аменда ненавиділа ці фотографії. Вона дивилася на них і бачила, що її сестру використовують як приправу до знаменитої страви, як постамент для пам'ятника. Вона бачила, що іноді її сестру називали *місіс Лендон*, іноді — *місіс Скот Лендон*, а іноді — й це найбільше їй дошкуляло — взагалі ніяк. Понижували її ранг до такої собі *Подруги Його Життя*. Аменда сприймала таку фамільярність як смертельну образу.

— Мендо!

Аменда подивилася на сестру. Світло було дуже яскраве, й Лізі пригадала з відчуттям справжнього шоку, що Менді восени виповнюється шістдесят років. Шістдесят! Цієї миті Лізі піймала себе на тому, що думає, як упродовж багатьох безсонних ночей її чоловіка переслідувала дивна проява, про яку всі Вудбоді цього світу ніколи не знатимуть, навіть якби вона їм це довго пояснювала. Щось нескінченно довге, поцятковане крапочками — таку загадкову прояву нерідко бачать пацієнти, хворі на рак, коли дивляться на порожню склянку, в якій не залишилося й краплі знеболювального розчину і до ранку його вже не буде.

Він дуже близько, моя люба. Я не можу його бачити, але чую, як він їсть.

Замовкни, Скоте, я не розумію, про кого ти кажеш.

— Лізі, ти, здається, щось сказала? — запитала Аменда.

— Щось пробурмотіла, але *що* саме не знаю.

Вона спробувала видушити з себе усмішку.

— Ти розмовляла зі Скотом?

Лізі поклала край своїм зусиллям усміхнутися.

— Схоже на те. Іноді я досі це роблю. Божевілля, правда?

— Не думаю. Це не божевілля, якщо він тебе чує. Але якщо не чує — то так. Я це знаю, бо маю певний досвід. Ти згодна?

— Мендо...

Але Аменда уже звернула свій погляд на купи часописів, щорічників та студентських журналів. Коли вона знову подивилася на Лізі, то всміхалася з виразом невпевненості:

— Я вчинила правильно, Лізі? Я лише хотіла внести свою частку...

Лізі взяла Аменду за руку й легенько її потисла.

— Авжеж, правильно. Ти не проти, якщо ми звідси підемо? Час вже тобі прийняти душ.

4

Я заблукав у темряві, і ти мене знайшла. Мені було жарко — так жарко! — і ти дала мені льоду.

Голос Скота.

Лізі розплющила очі й зазнала такого відчуття, ніби дуже стомилася від якоїсь денної праці й на мить поринула в короткий, але надзвичайно деталізований сон, у якому Скот помер, а вона взялася за геркулесівську працю, вичищаючи його письменницькі стайні. Та лежачи з розплющеними очима, вона одразу зрозуміла, що Скот *справді* помер; вона спить у своєму власному ліжку, після того як відрядила Менду додому, і їй сниться сон.

Вона ніби плавала на хвилях місячного світла. Вдихала пахощі екзотичних квітів. Лагідний літній вітер відгортав волосся з її скронь, то був вітер, який віє після півночі у якомусь потаємному місці, далеко від дому. Але це був її *дім*, це

мав бути її дід, бо просто перед собою вона бачила сарай, де Скот обладнав свою письменницьку майстерню, яка тепер становила особливий інтерес для інкунків. І завдяки Амєнді вона знала, що там зберігається безліч фотографій — її та її небіжчика чоловіка. Справжній захований скарб, її велика емоційна здобич.

«Ліпше тобі не дивитись на ці фотографії», — прошепотів їй на вухо вітер.

О, вона й сама це чудово знала. Але їй *хочеться* подивитись на них. Вона була неспроможна заборонити собі не дивитися на них, знаючи тепер, що вони там є.

Вона була в захваті, побачивши, що пливе на широкій, осяяній місячним світлом ряднині, на якій знову й знову друкувалися слова НАЙЛІПШЕ БОРОШНО ПІЛСБЕРІ; на кутах ряднина була зав'язана вузлами. Вона була зачарована химерною вигадливістю цієї картини; відчуття було те саме, ніби вона плаває на хмарі.

Скоте. Вона спробувала промовити його ім'я голосно, але не могла. Сон не міг їй цього дозволити. Вона побачила, що дорога до сараю зникла. Зник і двір між сараєм та будинком. На їх місці тепер було неозоре поле, вкрите червоними квітами, що дрімали в місячному світлі, населеному привидами. *Скоте, я кохала тебе, я врятувала тебе, я*

5

Потім вона прокинулася й чула, як знову й знову повторює в темряві, мов декламуючи мантру: «Я кохала тебе, я врятувала тебе, я дала тобі льоду».

Вона лежала так довго, пригадуючи спекотний червневий день у Нешвілі й думаючи — уже не вперше, — що бути одній, після того як ти так довго була вдвох, дивно і бридко. Вона думала, два роки — досить для того, аби подив розвіявся, проте вона помилялася; їй було очевидно, що час лише затупив гостре лезо горя, і тепер воно рубало її, радше, ніж різало. Бо все тепер *не* було так само. Ні зовні, ні всередині,

ні в її уяві. Лежачи в ліжку, в якому колись лежали двоє, Лізі думала про те, що самотня людина ніколи не почуває себе більш самотньою, ніж тоді, коли вона прокидається й відкриває, що весь дім належить лише їй одній. Що вона та миші в норах під стінами — єдині створіння, які досі тут дихають.

II

ЛІЗІ ТА ПСИХ

(ТЕМРЯВА ЙОГО ЛЮБИТЬ)

1

Наступного ранку Лізі сиділа по-турецькому на підлозі в меморіальному кутку Скота й дивилася на купи та стоси часописів, збірників, підготовлених випускниками університетів, бюлетенів англійського факультету та університетських журналів, що громадилися попід південною стіною кабінету. Їй спало на думку, що, можливо, простого споглядання вистачить для того, щоб визволитися з того полону, в який узяли її уяву ці досі-не-бачені фотографії. Тепер, коли вона сюди прийшла, вона зрозуміла, що це марна надія. Обійдеться вона й без невеличкого блокнота Менди з його м'якими палітурками та занотованими в ньому цифрами. Він лежав неподалік від неї на підлозі, й Лізі запхала його в задню кишеню джинсів. Їй не хотілося дивитися на нього, на цей дорогоцінний артефакт не-зовсім-урівноваженого розуму.

Вона ще раз зміряла поглядом довгу кучугуру книжок і журналів під південною стіною, запилужену книжкову змію чотири фути заввишки і не менш як тридцять футів завдовжки. Якби не Аменда, вона, певно, запакувала б їх усі до одного в ящики для напоїв, навіть не подивившись на них або дивуючись, навіщо Скот поназбирував їх так багато.

«Мій розум просто не думає в цьому напрямі, — сказала вона собі. — З мене справді поганий мислитель».

Може, й ні, але пам'ять у тебе завжди була дірввою.

Це був Скот із його іронічною, чарівною і завжди майже неспростовною логікою, але вона й справді відзначалася великим умінням забувати. Як і він, до речі, й обоє мали на це свої причини. І наче для того, щоб не мати підстав сумніватися у правоті його слів, вона підслухала уривок розмови між якимись привидами. Один зі співрозмовників — Скот — був їй знайомий. Другий говорив із легким південним акцентом. А може, він лише мав *претензію* на цей акцент, і тому він був у нього ледь помітний.

«Тоні напише про все це для [такого-то, того-то чи якогось там]. Вам надіслати примірник, містере Лендон?»

«Га? Звісно, надішліть».

Навколо — гомін голосів. Скот навряд чи й почув, що Тоні про все це напише, його увага була цілком поглинута тонким політичним завданням — налагодити якнайтісніший контакт із публікою, яка прийшла подивитись на нього. Скот прислухався до голосів натовпу, який щодалі збільшувався перед ним, і думав про те, як йому знайти точку підключення, не пропустити тієї блаженної миті, коли електричний струм потече від нього до них, а потім назад, до нього, підсилений удвічі або й утричі, він любив цей струм, але Лізі була переконана, що мить підключення він любив ще більше. Проте він не пожалкував часу на те, щоб відповісти:

«Надсилайте фотографії, статті або огляди в газетах кампусу, факультету, будь-який подібний матеріал. Кабінет, РФД-2, Шугар-Топ, вулиця Гілл-роуд, Касл-Рок, штат Мейн, Лізі знає код, а я його ніколи не пам'ятаю».

Ото й усе, що він про неї сказав, — *Лізі знає код*. Як би обурено зарепетувала Менда, якби це почула! Але Лізі *хотіла*, щоб про неї забували в цих поїздках, і там, і не там. Вона любила спостерігати, сама залишаючись непоміченою.

«Як той, хто підглядає крізь замкову шпарину у порнофільмі?» — якось запитав її Скот, і вона відповіла йому тонкою

осяйною усмішкою, показуючи, що їй до вподоби ходити по лезу.

«Авжеж, якщо тобі так здається, любий», — відповіла вона.

Він завжди відрекомендував її, коли вони кудись прибували, якщо в цьому була необхідність, але така необхідність виникала рідко. Поза сферою своєї професійної діяльності люди з академічного світу майже нічим не цікавилися. Більшість просто була в захваті від того, що бачить так близько перед собою автора «Дочки матроса» (премія Національної Книги) та «Мощей» (Пулітцерівська премія). Був також період тривалістю приблизно десять років, коли Скот став грандіознішим, ніж саме життя, для інших, а іноді — й для самого себе. (Але не для Лізі, бо саме вона завжди тицяла йому рулон свіжого туалетного паперу, коли потреба примушувала його зірватися з унітаза й кудись терміново бігти.) Ніхто не заряджав сцену, коли він стояв там із мікрофоном у руці, але навіть Лізі відчувала той струм, який переливався від нього до публіки. То був струм високої напруги. І він був мало пов'язаний із його діяльністю чи його обдаруванням письменника. А може, й зовсім не був пов'язаний. Він міг видобути з себе цю енергію завдяки своїй *Скотності*, якщо можна так висловитися. Це звучить абсурдно, але так воно було. І це дуже мало змінювало його, не завдавало йому якоїсь шкоди, принаймні доти...

Її погляд раптом зупинився, прикипівши до спинки публікації у твердих палітурках і витиснених золотом літер «У-Тенн¹, Нешвіл. Рев'ю 1988».

1988 рік, рік роману про кантрі-рок. Роману, так ніколи й не написаного.

1988 рік, рік психа.

«Тоні напише про все це...»

«Ні, — заперечила собі Лізі. — Він сказав не “Тоні”, він сказав:

Тоней...»

І справді, він сказав *Тоней*, він сказав:

¹ Університет штату Теннесі.

«Тонею про все це напишей...»

— ...напише для «У-Тенн, Нешвіл. Рев'ю 1988», — промовила Лізі. — Він сказав:

«Я міг би надіслати вам примірник експрес-поштою».

Але хай вона буде проклята, якщо той малий шанувальник Теннессі Вільямса не сказав *«спрес-поштою»*. Таким справді був його голос, таким справді був той випечений на півдні паскудний акцент. Драпмар? Драпмен? Той чоловічок і справді *драпонує*, як добаний чемпіон трекових гонок, але ні, його звали інакше. Його звали...

— Драпаел! — прошепотіла Лізі, звертаючись до порожніх кімнат, і стиснула кулаки. Вона дивилася на книгу із золотим тисненням на спинці так, ніби вона могла зникнути в ту саму мить, коли вона відведе від неї погляд. — Того нікчемного дрібного південця звали Драпаел, і *він тоді драпонує, як кролик від лиса!*

Скот, певно, відхилив пропозицію скористатися експрес-поштою або послугами федеральної системи експрес-пересилань; він вважав це непотрібним марнотратством. Він ніколи не квапився одержувати свою кореспонденцію — коли вона надходила йому безперервним потоком, він її просто нехтував. Коли йшлося про рецензії на його романи, він завжди був готовий звернутися до агенцій, які прискорювали надходження пошти, та щодо тих статей, у яких ішлося про його виступи перед публікою, регулярна поштова служба цілком задовольняла його. Оскільки Кабінет мав свою окрему адресу, Лізі усвідомлювала, що навряд вона зможе побачити всі ці речі, коли вони надійдуть. А коли вони були вже тут... то ці добре провітровані й добре освітлені кімнати були, зрештою, творчим майданчиком Скота, а не її територією... такий собі дуже затишний клуб одного чоловіка, де він писав книжки і слухав музику на повну гучність, бо міг це собі дозволити у звуконепроникній кімнаті, яку він називав «Моя Ватяна Камера». На його дверях ніколи не висіла табличка з написом ПРОШУ НЕ ТУРБУВАТИ, і Лізі приходила сюди безліч разів, коли він був живий, і Скот завжди був

радий її бачити, але тільки Аменді спало на думку подивитися, що було в череві книжкової змії, яка дрімала під південною стіною. Вразливій Аменді, підозріливій Аменді, вічно настороженій Аменді, котра невідомо в який спосіб переконала себе в тому, що її дім згорить дощенту, якщо вона не підкладатиме у свою піч на кухні рівно по три кленові поліна за один раз, не більше й не менше. Аменді, чиєю незмінною звичкою було нахилитися й тричі обкрутитися навкруг себе, якщо їй треба було повернутися в дім, бо вона забула там щось узяти. Варто було подивитися на все це (або почути, як вона рахує, скільки разів провела щіткою, коли чистить зуби), і ви легко могли б списати Менду як ще одну пришелепувату стару діву, а хтось би рекомендував їй регулярно приймати антидепресанти, золот або прозак. Але якби не було Менди, чи маленька Лізі коли-небудь згадала б про те, що тут лежать сотні фотографій її небіжчика чоловіка, чекаючи лише, щоб вона подивилася на них? Сотні фрагментів пам'яті, що ждуть, коли їх буде покликано? І більшість із них, безперечно, набагато приємніші, аніж спогад про Драпаела, цього спеченого на південному сонці паскудного боягуза...

— Перестань, — прошепотіла вона собі. — Перестань дуріти, Лізі Дебушер Лендон, і дай собі спокій.

Але вона явно була не готова прислухатися до поради, яку давав їй здоровий глузд, бо підвелася, перейшла кімнату і стала навколішки перед стосом книг. Її права рука сама собою ковзнула вперед, наче виконувала якийсь магічний фокус, і вхопила том, позначений написом «У-Тенн, Нешвіл. Рев'ю 1988». Її серце лунко калатало, але не від збудження, а від страху. Голова могла розповісти серцю про все, що сталося вісімнадцять років тому, та коли йдеться про емоції, серце завжди користується своїм власним, неповторним словником. Русяве волосся психа було майже білим. Той псих був аспірантом, і його балачка не була цілковитою тарабарщиною. Наступного дня після пострілів — коли стан Скота поліпшився від критичного до стабільного — вона запитала його, чи божевільний аспірант міг щось обміркувати. «Щось обміркувати» було ге-

роїчним актом, актом волі, а психи навряд чи наділені бодай якоюсь волею... чи, може, вона думає інакше?

«Я не знаю, Скоте. Я про це подумаю».

Але вона сказала йому неправду. Вона мала твердий намір ніколи про це не думати, якщо їй тільки вдасться. На думку Лізі, паскудний псих із маленьким пістолетом мав бути приєднаний до інших речей, про які вона успішно забула, після того як зустрілася зі Скотом.

«Було дуже жарко, чи не так?»

Він запитав це, лежачи в ліжку. Ще блідий, *занадто* блідий, але його звичний колір уже почав повертатися. Він сказав це без якогось наміру, не подивився на неї якось особливо, а просто для того, щоб підтримати розмову. І Лізі, тепер Лізі Сама-Одна, вдова Лізі здригнулася.

— Він нічого не пам'ятав, — прошепотіла вона.

Вона була майже впевнена в тому, що він нічого не пам'ятав. Нічого не пам'ятав про те, як він лежав на тротуарі, й обоє вони думали, що він уже ніколи не підведеться. Що він помирає, і між ними вже не відбудеться нічого, крім того, що відбувалося між ними тоді, і це між ними, які мали так багато сказати одне одному. Невролог, з яким вона набралася мужності поговорити, сказав, що забуття навколо травматичної події — норма людської поведінки, що люди, яким щастить пережити таку подію, часто відкривають, що на півці їхньої пам'яті те місце випалене й там немає нічого, крім чорної плями. Ця пляма може розтягтися на п'ять хвилин, п'ять годин або п'ять днів. Іноді розірвані фрагменти та образи виринають на поверхню лише через роки або навіть десятки років. Невролог назвав це механізмом захисту.

Для Лізі ця теорія була дуже зрозумілою.

З лікарні вона повернулася до мотелю, у якому жила. То була не дуже гарна кімната — вікна виходили на задній двір, і там не було на що подивитися, крім дощаного паркану, й нічого послухати, крім гавкання десь близько сотні собак, але в ті дні Лізі залишалася байдужою до таких незручностей. Звичайно ж, їй хотілося не мати нічого спільного з кампусом, де підстрілили

її чоловіка. І коли вона скинула черевики й лягла на тверде двоспальне ліжко, то подумала: «Темрява його любить».

Чи це й справді було так?

Звідки вона могла знати, коли не знала навіть, що це означає?
Ти знаєш. Татовим призом був поцілунок.

Лізі так швидко обкрутила голову на подушці, ніби одержала невидимого ляпаса. *Заткнися про це!*

Ніякої відповіді... ніякої відповіді... а потім тихо й лукаво: *Темрява його любить. Він танцює з нею, як закоханий, а місяць підіймається над пурпуровим пагорбом, і те, що було солодким, тепер пахне кислим. Пахне, як отрута.*

Вона знову обернула голову назад. А за вікнами мотелю собаки — кожен паскудний пес у Нешвілі, так їй здалося — лунко загавкали, коли сонце зайшло, огорнуте помаранчевим серпневим димом, відкриваючи дорогу для ночі. Коли вона була малою дитиною, мати їй казала, що в темряві немає чого боятись, і, певно, вона казала правду. Їй було завжди весело в темряві, навіть тоді, коли її розпанахували спалахи блискавок і розтрощували перекоти грому. Тоді як її на багато років старша сестра Менда боязко ховалася під ковдрою, маленька Лізі сиділа на своєму ліжечку, смокчучи пальчик і просячи, щоб хтось приніс ліхтарика і почитав їй казку. Якось вона розповіла про це Скотові, й він узяв її за руки й сказав: «Тоді ти будь моїм світлом. Будь моїм світлом, Лізі». І вона намагалася, але...

— «Я був у темряві», — прошепотіла Лізі, сидючи в його осиротілому кабінеті з «У-Тенн, Нешвіл. Рев'ю 1988» у руках. — Ти сказав це, Скоте? Правда ж, ти це сказав?

«Я заблукав у темряві, і ти мене знайшла. Ти рятувала мене».

Можливо, у Нешвілі так воно й справді було. Але не в кінці.

«Ти завжди рятувала мене, Лізі. Ти пам'ятаєш ту першу ніч, коли я залишився у твоєму помешканні?»

Сидючи тепер із книгою на колінах, Лізі посміхнулася. Звісно ж, вона її пам'ятає. Найсильніший спогад залишився в неї від *шнэпсу*, настоящего на перцевій м'яті, від нього в неї була печія у шлунку. А він мав проблему з ерекцією, спочатку в ньо-

го нічого не виходило, але потім усе стало добре. Вона тоді думала, що причиною був алкоголь. І лише згодом він розповів, що до неї ніколи не домагався успіху; вона була в нього першою і єдиною, і всі ті історії, які він розповідав їй або комусь іншому про своє божевільне життя в підлітковому сексі, як голубому, так і нормальному, були брехнею. А що Лізі? Лізі дивилася на нього як на незакінчений проект, як на справу, яку треба зробити перед сном. Наглянути за посудомийною машиною, поки вона зчиняє великий шум; замочити на ніч інший посуд; підбадьорити зневіреного молодого письменника, який ще не набув упевненості в собі.

«Коли все було зроблено й ти заснула, я лежав із розплющеними очима і слухав цокання годинника на твоєму нічному столику та завивання вітру зовні, і зрозумів, що я справді вдома, що з тобою в ліжку — це мій дім, і щось невідоме, яке наблизилося до мене в темряві, несподівано відійшло. Воно не могло залишитися. Воно було прогнане. Воно знало, як повернутися, я в цьому не сумнівався, але воно не могло залишитися, і я міг тепер справді заснути. Моє серце було переповнене вдячністю. Я думаю, то було перше почуття вдячності, яке мені довелося пережити. Я лежав там, поруч із тобою, і сльози котилися в мене по щоках і падали на подушку. Я кохав тебе тоді, і я кохаю тебе тепер, і я кохав тебе кожному мить у проміжку між цими моментами. Мені байдуже, чи ти мене розумієш. Порозуміння дуже переоцінюють, бо ніхто ніколи не може почувати себе в достатній безпеці. Тому я ніколи не забуду, в якій безпеці я себе почував, хоч та проява і вийшла з темряви».

«Татовим призом був поцілунок».

Лізі промовила цю фразу тепер уголос, і, хоч у порожньому кабінеті було тепло, вона затремтіла. Їй досі було невідомо, що вона означає, але вона ні на мить не сумнівалася, що пам'ятає, коли Скот сказав їй, що татовим призом був поцілунок, що вона була його першою жінкою і що ніхто не може почувати себе в достатній безпеці: це було саме перед тим, коли вони побралися. Вона дала йому стільки безпеки, скільки могла, але цього виявилось не досить. Кінець кінцем,

Скотова проява знову повернулася до нього — та проява, яку він іноді мигцем бачив у дзеркалах та на поверхні води, проява з довгим плямистим боком. Довгий хлопець.

На якусь мить Лізі опанував страх, і вона швидко оглянула кабінет — чи Довгий хлопець не дивиться на неї наразі.

2

Вона розгорнула «У-Тенн, Нешвіл. Рев'ю 1988». Спинка книги хруснула, як пістолетний постріл. Це примусило її здивовано скрикнути, й книга випала з її рук на підлогу. Тоді вона засміялася (дещо нервово, треба визнати).

— Яка ж ти дурепа, Лізі!

Коли книжка впала, з неї вилетіла згорнута газета, жовта й шкарубка на дотик. Розгорнувши ту газету, вона побачила зернисту фотографію з написом під нею, на якій був знятий молодик років двадцяти трьох, що здавався значно молодшим через вираз приголомшеного подиву на своєму обличчі. У правій руці він тримав лопату з короткою ручкою і срібним совком. На совкові були вигравіювані слова, котрі на фотографії не можна було прочитати, але Лізі їх пам'ятала: УРОЧИСТА ЦЕРЕМОНІЯ ЗАКЛАДИН БІБЛІОТЕКИ ШИПМЕНА.

Той молодик... можна сказати... *вступився* в лопату пильним поглядом, і як Лізі бачила не лише з виразу його обличчя, а й з усієї незграбної пози його довготелесого тіла, він не мав жодного уявлення про те, *що* бачив перед собою. Це могли бути артилерійський снаряд, карликове дерево, детектор радіації або китайська свинка з прорізом на спині для вкидання монет; це могли бути казна-яка чортівня, любовний амулет або дамський капелюх «дзвін», пошитий зі шкіри койота. Це міг бути пеніс поета Піндара. Цей хлопець зайшов надто далеко, аби щось розуміти. Вона не наважилася б також стверджувати, чи він помітив, що за його ліву руку вхопився, також навіки застигши роями чорних фотоцятюк, чоловік, одягнений у щось схоже на уніформу дорожньої патрульної служби: пістолета в нього не було, але його груди перехоплювала шкіряна пор-

ЗМІСТ

Частина I. Пошуки Була

I. Лізі й Аменда	9
II. Лізі та Псих.....	24
III. Лізі й срібна лопата	82
IV. Лізі й кривавий бул	111

Частина II. Пезкапете

V. Лізі й довгий, довгий четвер	171
VI. Лізі й професор	213
VII. Лізі й закон	235
VIII. Лізі і Скот.....	261
IX. Лізі й Чорний Принц Інкунків	300
X. Лізі й аргументи проти божевілля.....	317
XI. Лізі й озеро	392
XII. Лізі у Грінлоні.....	444
XIII. Лізі й Аменда	473
XIV. Лізі і Скот.....	507
XV. Лізі й Довгий хлопець.....	532

Частина III. Історія для Лізі

XVI. Лізі й Дерево історій	563
----------------------------------	-----

Післямова автора	615
------------------------	-----

Літературно-художнє видання

КІНГ Стівен
Історія Лізі
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *К. В. Озерова*
Редактор *Р. Є. Хворостяна*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректори *Т. М. Вакуленко, В. С. Яковлєв*

Підписано до друку 15.02.2018.
Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion». Ум. друк. арк. 32,76.
Наклад 5000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля».
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а.
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків
тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ
тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса
тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua

Кінг С.

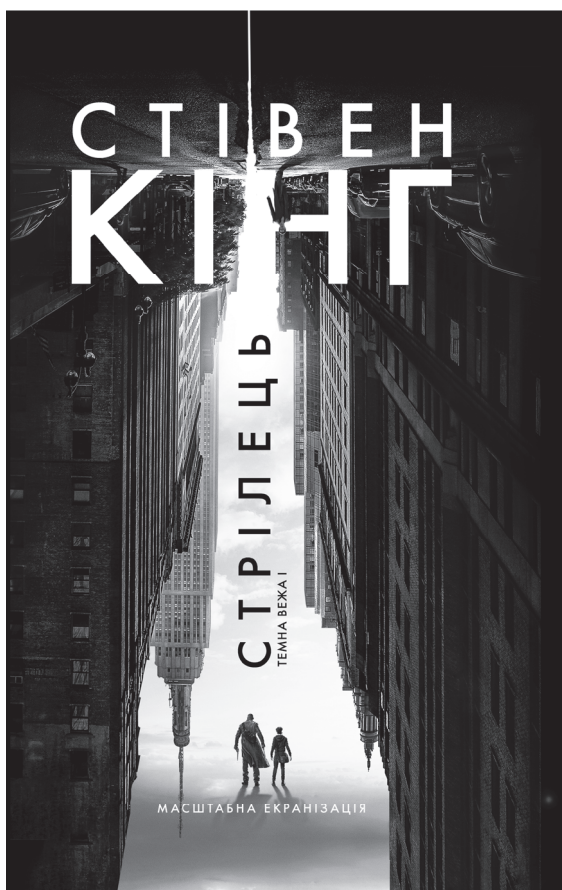
К41 Історія Лізі : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. В. Шовкуна. —
Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. —
624 с.

ISBN 978-617-12-4741-3

ISBN 978-0-7432-8941-2 (англ.)

Покійний чоловік Лізі, Скот Лендон, був відомим письменником. Іноді здавалося, що він продав душу дияволу і саме за це отримав свій надзвичайний талант. Після смерті чоловіка жінці докучають літературознавці, які прагнуть будь-що заволодіти творчим доробком Скота. Та коли жінка береться за впорядкування його творів, то розуміє, що в житті Скота було дещо жахливе, моторошне. Щось таке, із чого він черпав натхнення, за яке потім заплатив своїм життям. Ким насправді був Скот? Лізі починає блукати в лабіринті секретів минулого. Ще трохи, і знайти вихід буде неможливо...

УДК 821.111(73)

Це перша книжка зі славнозвісної епопеї «Темна вежа». Серія розповідає про пригоди Роланда, який був лицарем-стрільцем у рідній країні, що її згадує із сумом. Через зраду придворного Мартена, що став коханцем його матері, Роланд має вирушити в далекі мандри. Його метою стає пошук Темної вежі, Роландові необхідно пройти по слідах чоловіка в чорному, який залишає по собі численні смерті... І ось чоловіка в чорному переможено. Чи стала Вежа ближчою хоч на крок?

Пол Еджкомб — колишній наглядач федеральної в'язниці штату Луїзіана «Холодна гора», а нині — мешканець будинку для літніх людей. Більш ніж півстоліття тому він скоїв те, чого досі не може собі вибачити. І тягар минулого знову й знову повертає його до 1932 року. Тоді до блоку Е, в якому утримували засуджених до смертної кари злочинців, прибули «новенькі». Серед тих, на кого чекала сумнозвісна Зелена миля — останній шлях, що проходить засуджений до місця страти, — був Джон Коффі. Його визнали винним у зґвалтуванні та вбивстві двох сестер-близнючок Кори й Кеті Деттерик. Поволі Пол усвідомив, що цей незграбний велетень, який скидався на сумирну дитину, не може бути монстром-убивцею. Але як врятувати того, хто вже ступив на Зелена милю?

МАСШТАБНА ЕКРАНІЗАЦІЯ

Стівен Кінг

Воно — це пекельна істота, що наче випірнула з нічних кошмарів. Воно живиться людським страхом... Колись давно семеро підлітків змогли Його перемогти. Але майже тридцять років по тому Воно повертається, щоб помститися. І вже дорослі друзі мають стати до нової битви зі Злом... Не читайте цю книгу в темряві або на самоті. Адже Воно може бути поруч.

СТІВЕН КІНГ

МІСТЕР МЕРСЕДЕС
ЩО ВПАЛО, ТЕ ПРОПАЛО

КІНЕЦЬ ЗМІНИ

11/22/63

СЯЙВО

ДОКТОР СОН

ЗОНА ПОКРИТТЯ

ПІД КУПОЛОМ

МІЗЕРІ

ЯРМАРОК НІЧНИХ ЖАХІТЬ

ВОНО

ВІДРОДЖЕННЯ

ЛОВЕЦЬ СНІВ

КУДЖО

ТЕМНА ВЕЖА (ЦИКЛ)

ЧОТИРИ СЕЗОНИ

КРАЇНА РОЗВАГ

ЧОТИРИ ПІСЛЯ ПІВНОЧІ

КРІСТІНА

ПРОТИСТОЯННЯ

СЕРЦЯ В АТЛАНТИДІ

ПУЛЬТ ГВЕНДІ